

1 Levanger kommune, læreplaner

NY LÆREPLAN 2006: KRL

Grunnleggende ferdigheter:

- å kunne uttrykke seg muntlig i krl
- å kunne uttrykke seg skriftlig i krl
- å kunne lese i krl
- å kunne regne i krl
- å kunne bruke digitale verktøy i krl

Innhold krl

[1. trinn](#)
[2. trinn](#)
[3. trinn](#)
[4. trinn](#)
[5. trinn](#)
[6. trinn](#)
[7. trinn](#)

[8. trinn](#)
[9. trinn](#)
[10. trinn](#)

[Tips og nettadresser](#)
[Kommentarer 1. – 4. trinn](#)
[Kommentarer 8. -10. trinn](#)

1. trinn

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
<u>Kristendom</u>	Fortelle om innholdet i sentrale tekster fra 1. og 2. Mosebok i GT. Fortelle om innholdet i sentrale tekster fra evangelienes framstilling av Jesu liv og virke i NT. Kjenne til kristen salmetradisjon og et utvalg sanger, også samiske.	Skapelsen. Edens hage. Adam og Eva. Santa Lucia-tradisjonen. Juleevangeliet. Påskebudskapet.		
<u>Jødedom</u>	Fortelle om liv og virke til Moses, åpenbaringen av Toraen og innholdet i sentrale deler av Toraen.	Hendelser i Moses sitt liv.		
<u>Livssyn</u>	Lytte til og samtale om tekster og fortellinger som uttrykker et humanistisk livssyn.	F.eks. vennskap. Medmenneskelighet, bygge selvbilde.		
<u>Filosofi og etikk</u>	Uttrykke tanker om livet, tap og sorg, godt og ondt og gi respons på andres tanker.	Tekster og fortellinger som omhandler; Glede og sorg; (fødsel, sykdom, død).		

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	Samtale om respekt, toleranse og motvirke mobbing i praksis.			

2. trinn

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
<u>Kristendom</u>	Fortelle om innholdet i sentrale tekster fra 1. og 2. Mosebok i GT. Fortelle om innholdet i sentrale tekster fra evangelienes framstilling av Jesu liv og virke i NT. Kjenne til kristen salmetradisjon og et utvalg sanger, også samiske.	Tårnet i Babel. Abraham. Jesu disipler. Julebudskapet. Påskebudskapet.		
<u>Islam</u>	Fortelle om profeten Muhammeds liv, åpenbaringen av Koranene og sentrale deler av koranen			
<u>Livssyn</u>	Lytte til og samtale om tekster og fortellinger som uttrykker et humanistisk livssyn			
<u>Filosofi og etikk</u>	Bruke FNs barnekonvensjon for å forstå barnsrettigheter og likeverd og kunne finne eksempler i mediene og ved bruk av Internett	Barns rettigheter og likeverd	Medier og internett	Medier og internett

3. trinn

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
<u>Kristendom</u>	Fortelle om innholdet i sentrale tekster fra 1. og 2. Mosebok i GT. Fortelle om innholdet i sentrale tekster fra evangelienes framstilling av Jesu	Jakob, Josef, Moses. Døperen Johannes, Jesu forbereder seg.		

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	<p>liv og virke i NT.</p> <p>Samtale om Kristendom om hvordan religiøs praksis kommer til uttrykk gjennom leveregler, bønn, dåp, gudstjeneste og høytider.</p> <p>Lytte til og samtale om noen apostel- og helgenfortellinger.</p> <p>Kjenne til kristen salmetradisjon og et utvalg sanger, også samiske.</p>	<p>Jesus og den lamme mannen. Kirkeåret.</p> <p>Helgener og pilegrimer.</p>		
Hinduisme	Fortelle om en av hinduismens guder og gudinner.	F.eks.: Rama og Sita.		
Livssyn	Samtale om hvordan livssynshumanisme kommer til uttrykk gjennom leveregler og seremonier.	F.eks.: Navnedag, borgelig konfirmasjon og andre seremonier.		
Filosofi og etikk	<p>Samtale om familieskikker i hverdag og høytid på tvers av religioner og livssyn</p> <p>Føre en enkel dialog om samvittighet, etiske leveregler og verdier</p>			

4. trinn

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
Kristendom	<p>Fortelle om innholdet i sentrale tekster fra 1. og 2. Mosebok i GT.</p> <p>Fortelle om innholdet i sentrale tekster fra evangeliene framstilling av Jesu liv og virke i NT.</p>	<p>Samuel, Saul og David, Enken i Sarepta, Jona, Daniel.</p> <p>Jesus og Sakkeus, Marta og Maria, Den rike mannen, Jesus i templet.</p>		

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	<p>Utforske den lokale kirke, finne spor av kristendommens historie i lokalmiljøet og i distriktet og presentere funnene på ulike måter.</p> <p>Gjenkjenne kunst og gjøre bruk av estetiske uttrykk knyttet til kristendommen.</p> <p>Kjenne til kristen salmetradisjon og et utvalg sanger, også samiske.</p>	<p>Kirkebesøk. Olavstradisjonen, Stiklestad.</p>		
Jødedom,	<p>Samtale om jødedom og hvordan religiøs praksis kommer til uttrykk gjennom leveregler, bønn, Toralesning, matregler og høytider.</p> <p>Gjenkjenne kunst og gjøre bruk av estetiske uttrykk knyttet til jødedommen.</p>			
Islam,	<p>Samtale om islam og hvordan religiøs praksis kommer til uttrykk gjennom leveregler, bønn, Koranlesning, matregler og høytider.</p> <p>Gjenkjenne kunst og gjøre bruk av estetiske uttrykk knyttet til islam.</p>			
Hindusime,	<p>Samtale om hindusimen og hvordan religiøs praksis kommer til uttrykk gjennom leveregler, bønn, puja, matregler og høytider.</p> <p>Gjenkjenne kunst og gjøre bruk av estetiske uttrykk knyttet til hinduismen.</p>			

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
Buddhisme	Samtale om buddhismen og hvordan religiøs praksis kommer til uttrykk gjennom leveregler, bønn, meditasjon og høytider. Gjenkjenne kunst og gjøre bruk av estetiske uttrykk knyttet til buddhismen.	Fortelle om Siddharta Gautamas liv, oppvåkningen og som blir Buddha.		
Livssyn	Samtale om livssynshumanismen og hvordan religiøs praksis kommer til uttrykk gjennom leveregler og seremonier. Gjenkjenne kunst og gjøre bruk av estetiske uttrykk knyttet til humanisme.			
Filosofi og etikk	Fortelle om filosofen Sokrates. Gjengi gjensidighetsregelen, vise evne til å bruke den i praksis.			

5. trinn

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
Kristendom	Forklare Bibelens oppbygging, finn fram i bibelske tekster og reflektere forholdet mellom Bibelen og språk og kultur. Gjøre rede for sentrale fortellinger fra GT fra fedrehistorien til profetene. Gjøre rede for sentrale fortellinger NT fra Jesus til Paulus.	Bibelens bøker. Eks: Om Abraham, Jakob, Esau og Josef Eks: Jesus og den blinde, Jesus stiller stormen m.fl.		

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	<p>Samtale om innholdet i de ti bud, Fadervår, den apostoliske trosbekjennelse og noen sang- og salmetekster.</p> <p>Beskrive kirkebygget og andre kristne gudshus og reflektere over deres betydning og bruk, og nytte digitale verktøy til å søke informasjon og lage presentasjoner.</p>	<p>Israelsfolkets historie. Israel på Jesu tid.</p>		
Islam	<p>Forklare hva Koranen og hadith er og samtale om sentrale islamske fortellinger.</p> <p>Samtale om islam, islamsk livstolkning og etikk med vekt på gudsbilde, menneskesyn, trosartiklene, de fem søyler, aktuelle etiske utfordringer og utvalgte tekster.</p> <p>Forklare utgangspunktet islamsk tidsregning, og beskrive islamske høytider og sentrale ritualer.</p> <p>Beskriv moskeen og reflektere over dens betydning og bruk, og nytte digitale verktøy til å søke informasjon og lage presentasjoner.</p> <p>Presenter ulike uttrykk fra kunst og musikk knyttet til islam.</p>	<p>Oppbygging. Levereregler i hadith.</p> <p>Allah den ene gud. Muhammed, Abraham og andre profeter. De fem søyler.</p> <p>Mekka. 622e.kr.</p> <p>Islamsk arkitektur.</p> <p>Mønster og ornamenter.</p>		
Livssyn	Samtale om hva et livssyn kan	Humanetikk		

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	innebære.	F.eks.: Forvalte naturen og livet.		
Filosofi og etikk	<p>Forklare hva filosofi og etikk er.</p> <p>Forklare viktige deler av FNs verdenserklæring om menneskerettigheter og samtale om betydningen av den.</p> <p>Samtale om aktuelle filosofiske og etiske spørsmål og diskutere utfordringer knyttet til temaene fattig og rik, krig og fred, natur og miljø, IKT og samfunn.</p>	<p>Menneskerettighetene. FNs arbeid og organisasjon.</p> <p>Samarbeid med frivillige organisasjoner.</p> <p>Kurs i bruk av IKT; datakort/sertifikat. Samtale og lære om etiske dilemmaer ved bruk av internett.</p>	<p>IKT: Skal kunne søke etter aktuelt stoff. Være klar over farene ved bruk av internett.</p>	Bibliotek

6. trinn

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
Kristendom	<p>Gjøre rede for sentrale fortellinger fra GT fra fedrehistorien til profetene.</p> <p>Beskrive hovedtrekk i samisk før-kristen religion og overgangen til kristendom.</p> <p>Fortelle om sentrale hendelser og personer i kristendommens historie i Norge fram til Reformasjon.</p>	<p>Moses, David og Salomo.</p> <p>Middelalderen. Sørsamisk skole.</p> <p>F.eks.: Frans av Assisi, Håkon den gode, Olavstradisjonen, Stiklestad,</p>		

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	<p>Gjøre rede for sentrale fortellinger NT fra Jesus til Paulus.</p> <p>Kunst, sang- og salmetekster.</p> <p>Digitale verktøy.</p>	<p>Nidarosdomen. Kloster, Munkeby.</p> <p>Eks: den bortkomne sønn, Den barmhjertige samaritan m.fl.</p>		
Jødedommen	<p>Forklare hva Tanak, Toraen og Talmud er, og samtale om sentrale jødiske fortellinger.</p> <p>Samtale om sentrale jødiske fortellinger, jødedom, jødisk livstolkning og etikk med vekt på gudsbilde, menneskesyn, trosbekjennelsen, aktuelle etiske utfordringer og utvalgte tekster.</p> <p>Forklare jødisk kalender og tidsregning, og beskrive jødiske høytider og sentrale ritualer.</p> <p>Beskrive tempelet og synagogen, reflektere over dens betydning og bruk, og nytte digitale verktøy til å søke informasjon og lage</p>	<p>Leveregler/de ti bud (Mosebøkene), historier, skrifter, tolkninger og samtaler. Abraham, Isak, Jakob</p> <p>Påskebudskapet = Pesach/utgangen fra Egypt. Moses. Antisemittisme</p> <p>F.eks.: Anne Franks dagbok</p> <p>Følger ikke den kristne kalenderen. Regnes fra skapelsen. Shavout, Purim, Pesach, Sukkot, Hanukka, Sabatten.</p> <p>Jødernes gudshus. F.eks.: Synagogen i Trondheim, Davidsstjernen,</p>		

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	<p>presentasjoner.</p> <p>Presentere ulike uttrykk fra kunst og musikk knyttet til jødedommen.</p>	<p>lysestaken (Hanukka).</p> <p>Folkemusikk f.eks.; Shalom.</p> <p>Klassiske jødiske komponister.</p> <p>Moderne jødisk popmusikk.</p> <p>Utsmykking og arkitektur.</p> <p>Forbud om avbilde Gud.</p>		
Livssyn	<p>Beskrive markeringer og sentrale seremonier innenfor livssynshumanismen i Norge.</p> <p>Samtale om bakgrunn og særpreg for Human-Etisk Forbund i Norge og livssynshumanismen i verden.</p>	<p>Borgelig navnefest, konfirmasjon, bryllup, begravelse.</p> <p>Din tanke er fri.</p> <p>Tro på mennesket.</p> <p>Gjensidighetsprinsippet.</p> <p>Agnostikere og ateister.</p>		
Filosofi og etikk	<p>Samtale om etikk i forbindelse med ulike familieformer, forholdet mellom kjønnene, ulik kjønnsidentitet og forhold mellom generasjonene.</p> <p>Drøfte noen verdispørsmål som den samiske urbefolkning er opptatt av i vår tid.</p>	<p>F.eks.:</p> <p>Hva er en familie?</p> <p>Kjernefamilie, ene-forsørger, partnerskap, adopsjon, eldreomsorg og foreldregenerasjon.</p> <p>Forvaltning av naturområdene.</p> <p>Samisk kultur kontra norsk kultur.</p>		

7. trinn

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
Kristendom	<p>Gjøre rede for sentrale fortellinger fra GT fra fedrehistorien til profetene.</p> <p>Fortelle om sentrale hendelser og personer fra kristendommens historie fra urmenigheten til reformasjonstiden.</p> <p>Gjøre rede for sentrale fortellinger NT fra Jesus til Paulus.</p> <p>Samtale om kristendom, kristen livstolkning og etikk med vekt på gudsbilde, menneskesyn, aktuelle etiske utfordringer og utvalgte kristne tekster</p> <p>Forklare kristen tidsregning og kirkeårets gang, beskrive kristne høytider og sentrale ritualer Beskrive kirkebygget og andre kristne gudshus og reflektere over deres betydning og bruk, nytte digitale verktøy til å søke informasjon og lage presentasjoner</p> <p>Presentere ulike uttrykk fra kunst og musikk knyttet til kristendommen.</p>	<p>Luther, katekisme.</p> <p>F.eks.: Nestekjærlighet, den gyldne regel i Matteusevangeliet.</p> <p>F.eks.: Trosbekjennelsen, trosartikkelen, dåp, konfirmasjon og nattverd.</p> <p>Jesus i kunsten.</p>		
Hinduisme	<p>Samtale om sentrale fortellinger fra Hinduismen.</p>	<p>F.eks.: Skapelsen. Ramayana og Rama. Krishnas. Kampen for det gode.</p>		

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	<p>Samtale om Hinduisme, hinduistisk livstolkning og etikk med vekt på noen guder og gudinner, synet på tilværelsen og det guddommelige, menneskesyn, aktuelle etiske utfordringer og utvalgte tekster.</p> <p>Forklare hinduistisk høytidskalender, og beskrive hinduistiske høytider og sentrale ritualer.</p> <p>Beskrive tempelet og reflektere over dets betydning og bruk, og nytte digitale verktøy for å søke informasjon og lage presentasjoner.</p> <p>Presentere ulike uttrykk fra kunst og musikk knyttet til hinduismen.</p>	<p>F.eks.: Sjelevandring/sjamsara, karma, tre veier til frelse; menneskets plikter (Dharma), meditasjon og kjærlighet til alt vi gjør. Brahma (skaperguden), Vishnu og kona Lakshimi, Shiva og kona Parvati (guddommelig mor).</p> <p>Vedaene (de hellige skriftene med leveregler)</p> <p>Mahatma Gandhis liv og frigjøring av India.</p> <p>Hvert tempel er viet en bestemt gud, men statuer av mange andre guder også. Lotusblomsten er lykkensymbol. Svastikaen (hakekorset) beskytter mot onde ånder.</p> <p>Utsmykking, bilder og skulpturer.</p>		

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
Buddhisme	<p>Samtale om sentrale buddhistiske fortellinger.</p> <p>Samtale om: Buddhisme, buddhistisk livstolkning og etikk med vekt på Buddha. Synet på tilværelsen, menneskesyn, læren, ordenssamfunnet, aktuelle etiske utfordringer og utvalgte tekster.</p> <p>Forklare en buddhistisk høytidskalender, og beskrive buddhistiske høytider og sentrale ritualer.</p> <p>Beskrive tempelet og klosteret. Reflektere over deres betydning og bruk og nytte digitale verktøy for å søk informasjon og lage presentasjoner.</p> <p>Presentere ulike uttrykk fra kunst og musikk knyttet til buddhismen.</p>	<p>Prins Siddhartha Gautama. Oppvåkningen. De fire sannheter. Fem viktige levereregler og ti gode handlemåter. Karma, Livshjulet og Nirvana. Dalai Lama (Tibets store religiøse leder).</p> <p>Vesak og Nirvana</p> <p>Livet i templet. Utsmykking, skulpturer, bilder, lotusblomsten.</p>		
Livssyn	<p>Forklare hva et humanistisk livssyn er og samtale om humanistisk livstolkning og etikk med vekt på virkelighets forståelse, menneskesyn, etiske utfordringer og utvalgte tekster fra humanistisk tradisjon.</p>	<p>Humanismens røtter og i vår tid. Hvordan vi skal leve? Mennesket som enestående vesen. Aristoteles, Arnulf Øverland, Fridtjof</p>		

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	Presentere ulike kunst og musikkuttrykk som gjenspeiler humanisme.	Nansen. F.eks.: "Solen" av Edvard Munch, Leonardo da Vinci, Picasso m.fl.		
Filosofi og etikk	Fortelle om Platon og Aristoteles og diskutere noen av deres ideer. Samtale om etniske minoriteter i Norge og reflektere over holdninger knyttet til det flerkulturelle samfunnet. Samtale om filosofi, religion og livssyn som grunnlag for etisk tenkning og kunne drøfte moralske forbilder fra fortid og nåtid. Diskutere rasisme og hvordan antirasistisk arbeid kan forebygge rasisme.	F.eks.: Aristoteles, Sokrates, Arnulf Øverland, Fridtjof Nansen... F.eks. frivillige organisasjoner, MOT-arbeid,		

8. trinn

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
Kristendom	Finne fram til sentrale skrifter i Bibelen, forklare forholdet mellom GT/NT. Innhente digital info om og presentere akt.spørsm. som opptar mange kristne. Gjøre rede for viktige hendelser i kr.dommens hist. fra reformasjonen til vår tid i Norge og i verden og for	F.eks.: Mosebøkene. Evangeliene. F.eks.: Pietismen, konfirmasjon, Hans Nielsen Hauge, Frelsesarmeen og andre kristne organisasjoner.		Nettsteder: bibelen.no Den norske kirke www.artcyclope

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	<p>kristendommens stilling i dag.</p> <p>Gi en presentasjon av læstadanisme og samisk kirkeliv.</p> <p>Drøft kr.dommens betydning for kultur og samfunnsniv.</p> <p>Beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til kristendommen.</p>	<p>Thomas von Westen, Lars Levi Læstadius.</p> <p>Salmer, kirkebesøk, julekantate/konserter.</p>		<p>dia.com</p> <p>www.wga.hu</p> <p>www.chistusrex.org</p>
Jødedom	<p>Forklare særpreget ved jødedom og jødisk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner. Likhetstrekk og grunnleggende forskjeller.</p> <p>Innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange jøder.</p> <p>Beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til jødedommen.</p> <p>Gi en oversikt over mangfoldet i jødedommen, viktige historiske hendelser og jødedommens stilling i Norge og verden i dag.</p>	<p>Trosgrunnlag, guds/menneskesyn, gudshus, hellige skrifter, symboler tradisjoner, overgangsriter, frelse. Konflikt i Midtøsten,</p> <p>F.eks. synagogebesøk. Chagall.</p> <p>Ortodokse, konservative og reformerte jøder, holocaust, Mosaiske trossamf. i Trondheim.</p>		<p>Nettsted: Jødedom, www.jodiskemuseum.no</p> <p>www.chabad.org/default.asp</p>
Islam	<p>Forklare særpreget ved islam og islamsk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner likhetstrekk og grunnleggende forskjeller.</p>	<p>Trosgrunnlag, guds/menneskesyn, gudshus, hellige skrifter, symboler tradisjoner,</p>		<p>Nettsted: www.islam.no</p>

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	<p>Innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange muslimer.</p> <p>Gi en oversikt over mangfoldet i islam, viktige historiske hendelser og islamsk stilling i Norge og verden i dag.</p> <p>Beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til islam.</p>	<p>overgangsriter, frelse.</p> <p>Konflikt i Midtøsten.</p> <p>Sunni og sjia-muslimer, Mekka, slaget ved Karbala.</p> <p>Moskeen, billedforbud, ornamenter, mosaikk, kalligrafi.</p>		<p>www.islamicart.com</p> <p>www.islam4schools.com</p>
Annet religiøs mangfold	<p>Samtale om og forklare hva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måter.</p> <p>Vise evne til dialog om religions og livssynsspørsmål og vise respekt for ulike religioner og livssyn.</p> <p>Diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.</p>	<p>Fellestrekk som f.eks: gudhus, hellige skrifter, ritualer, tradisjoner og høytider, etc.</p> <p>F.eks.: vold/terror-fundamentalisme, holdninger.</p>		
Livssyn	<p>Forklare hva livssyn er, og vise hvordan livssyn kommer til uttrykk på forskjellige måter.</p> <p>Forklare særpreg ved livssynshumanisme i forhold til religioner og andre livssynstradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende</p>	<p>Human-Etisk forbund, humanetisk menneskesyn, ateisme, agnostisisme.</p>		<p>Nettsteder: Livssynshumanisme www.human.no</p>

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	<p>forskjeller.</p> <p>Beskrive hovedtrekk ved et livssyn utenom livssynshumanismen.</p>			
Filosofi og etikk	<p>Presentere noen betydningsfulle filosofer og diskutere deres ideer.</p> <p>Gjøre rede for begrepene etikk og moral og bruke etisk analyse med utgangspunkt i grunnleggende etiske tenkemåter.</p> <p>Reflektere over etiske spørsmål knyttet til mellommenneskelige relasjoner, familie og venner, samliv, heterofili og homofili, ungdomskultur og kroppskultur.</p> <p>Vise respekt for menneskers tros- og livssynsoppfatninger, ritualer, hellige gjenstander og steder.</p>	<p>F.eks. Sokrates, Platon, Aristoteles Kant, Mill. Eksistensielle spørsmål. F.eks: Verdier, normer, konsekvensetikk, pliktetikk. Likeverd/likestilling, identitet.</p> <p>Ulike livssynssamfunn i lokalsamfunnet.</p>		

9. trinn

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
Kristendom	<p>Forklare særpreget ved kristendom og kristen tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende ferdigheter.</p> <p>Drøfte ulike syn på Bibelen.</p> <p>Innhente digital info om og presentere akt.spørsm. som opptar mange kristne.</p>	<p>Trosgrunnlag, guds/menneskesyn, gudshus, hellige skrifter, symboler tradisjoner, overgangsriter, frelse. 1054-det store skisma.</p>		

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	<p>Forklare hovedtrekk ved romersk-katolsk, ortodoks og protestantisk kristendomstradisjon.</p> <p>Gi en oversikt over andre frikirkesamf. og kristne bevegelser, herunder pinsebevegelsen.</p> <p>Beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til kristendommen.</p>	<p>Pave, patriark, helgener. reformasjon, Martin Luther</p> <p>Elihu , metodister, pinsevenner, Rikets sal.</p> <p>Kirkebesøk, sanger, gospel.</p>		
Hinduisme.	<p>Forklare særpreget ved hinduisme og hinduistisk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner; likhetstrekk og grunnleggende forskjeller.</p> <p>Innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange hinduer.</p> <p>Gi en oversikt over mangfoldet i hinduismen, viktige historiske hendelser og hinduismens stilling i Norge og verden i dag.</p> <p>Beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til hinduismen.</p>	<p>Trosgrunnlag, guds/menneskesyn, gudshus, hellige skrifter, symboler tradisjoner, overgangsriter, frelse. F.eks.: Mahatma Gandhi, Indira Gandhi.</p> <p>Ulike retninger, mangfold av guder.</p> <p>Geometriske figurer, gudebilder/symboler.</p>		<p>www.hindu.dk</p> <p>www.hindukids.org/stories/</p> <p>www.hindunet.org/</p> <p>www.hindu.dk/lyd.htm</p>
Buddhisme	<p>Forklare særpreget ved buddhisme og buddhistisk tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner; likhetstrekk og grunnleggende</p>	<p>Trosgrunnlag, guds/menneskesyn, gudshus, hellige skrifter, symboler tradisjoner,</p>		<p>www.lienet.no</p> <p>http://folk.uio.no</p>

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	<p>forskjeller.</p> <p>Innhente digital informasjon om og presenter aktuelle spørsmål som opptar mange buddhister.</p> <p>Gi en oversikt over mangfoldet i buddhismen, viktige historiske hendelser og buddhismens stilling i Norge og verden i dag.</p> <p>Beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til buddhismen.</p>	<p>overgangsriter, frelse.</p> <p>Theravada og mahayana, zenbuddhisme, munkevesen, Dalai Lama</p> <p>F.eks. lotusblomsten, statuer.</p>		<p>www.buddha.net/gallery.htm</p>
<u>Annet religiøs mangfold</u>	<p>Samtale om og forklare hva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måter.</p> <p>Vise evne til dialog om religions- og livssynsspørsmål og vise respekt for ulike religioner og livssyn.</p> <p>Diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn.</p> <p>Innhente informasjon om og finne særtrekk ved noen religions og trossamfunn lokalt og nasjonalt, herunder sikhisme, Bahai'i-religionen, Jehovas vitner og Jesu Kristi Kirke av Siste Dagers Hellige.</p>	<p>Norge som flerkulturelt samfunn,</p> <p>Lokale trossamfunn.</p>		

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	Utforske religioners stilling og særpreg i et land utenfor Europa med og uten digitale verktøy.			
Livssyn	<p>Drøfte ulike tekster som presenterer livssynshumanisme, og diskutere aktuelle spørsmål som opptar livssynshumanister.</p> <p>Gi en oversikt over mangfoldet i humanistisk livssynstradisjon, viktige historiske hendelser og livssynshumanismens stilling i Norge og verden i dag.</p>	F.eks.: Antikken, renessansen. Humanetisk forbund.		
Filosofi og etikk	<p>Reflektere over filosofiske temaer knyttet til identitet og livstolkning, natur og kultur, liv og død, rett og galt.</p> <p>Drøfte etiske spørsmål knyttet til menneskeverd og menneskerettigheter, likeverd og likestilling, blant annet ved å ta utgangspunkt i kjente forbilder.</p> <p>Reflektere over etiske spørsmål knyttet til mellommenneskelige relasjoner, familie og venner, samliv, heterofili og homofili, ungdomskultur og kroppskultur.</p> <p>Vise respekt for menneskers tros- og livssynsoppfatninger, ritualer, hellige gjenstander og steder.</p>	F.eks. Marin Luther King, Nelson Mandela, Gandhi.		

10. trinn

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
Kristendom	<p>Forklare særpreget ved kristendom og kristen tro som livstolkning i forhold til andre tradisjoner: likhetstrekk og grunnleggende forskjeller.</p> <p>Drøfte utvalgte bibeltekster, den poetiske litteraturen og visdomslitteraturen, et evangelium og et Paulus-brev og forklare særpreg og hovedtanker ved disse.</p> <p>Innhente digital info om og presentere akt.spørsm. som opptar mange kristne.</p> <p>Utforske kristendommens stilling og særpreg i et land utenfor Europa og drøfte spørsmål knyttet til kristen misjon, humanitært arbeid og økumenisk virksomhet.</p> <p>Beskrive og reflektere over særtrekk ved kunst, arkitektur og musikk knyttet til kristendommen.</p>	<p>Trosgrunnlag, guds/menneskesyn, gudshus, hellige skrifter, symboler tradisjoner, overgangsriter, frelse.</p> <p>F.eks.: Jobs bok, Ordspråkene, Forkynneren, Salmenes bok.</p> <p>F.eks.: Latin Amerika, Sørlege Afrika.</p> <p>Kristne/humanitære organisasjoner.</p> <p>F.eks.: Kirkebesøk, salmer.</p>		<p>www.krlnet.no</p> <p>www.bibelen.no</p>
Jødedom	<p>Drøfte utvalgte tekster fra jødisk skriftradisjon.</p> <p>Innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange jøder.</p>			
Islam	<p>Drøfte utvalgte tekster fra islamsk skriftradisjon.</p>			

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	Innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange muslimer.			
Hinduisme	Drøfte utvalgte tekster fra hinduistisk skrifttradisjon. Innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange hinduer.			
Buddhisme	Drøfte utvalgte tekster fra buddhistisk skrifttradisjon. Innhente digital informasjon om og presentere aktuelle spørsmål som opptar mange buddhister.			
Annet religiøs mangfold	Samtale om og forklare hva religion er, og vise hvordan religion kommer til uttrykk på ulike måter. Vise evne til dialog om religions og livssynsspørsmål og vise respekt for ulike religioner og livssyn. Diskutere aktuelle spørsmål som oppstår i møte mellom religion, kultur og samfunn. Gjøre rede for nye religiøse bevegelser og samtale om ulike former for nyreligiøs og naturreligiøs praksis, herunder urfolks naturreligion.	F.eks.: Religiøse grupper i lokalsamfunnet. Aktuelle problemstillinger i skolehverdagen og i media. F.eks.: Okkultisme, New Age, satanisme, spiritisme.		
Livssyn	Gjenkjenne og beskrive humanistiske			

HOVEDOMRÅDER	Kompetansemål	Innhold/tema	Arbeidsmåter	Hjelpemidler
	<p>ideer og verdier i kunst, arkitektur og musikk.</p> <p>Presentere eksempler på religionskritikk fra ulike livssynstradisjoner.</p>			
Filosofi og etikk	<p>Reflektere over etiske spørsmål knyttet til mellommenneskelige relasjoner, familie og venner, samliv, heterofili og homofili, ungdomskultur og kroppskultur.</p> <p>Vise respekt for menneskers tros- og livssynsoppfatninger, ritualer, hellige gjenstander og steder.</p> <p>Føre dialog med andre om sammenhenger mellom etikk, religioner og livssyn.</p> <p>Drøfte verdivalg og aktuelle temaer i samfunnet lokalt og globalt. sosialt og økologisk ansvar, teknologiske utfordringer, fredsarbeid og demokrati.</p> <p>Reflektere over forholdet mellom religion, livssyn og vitenskap.</p>	<p>F.eks.: Genteknologi, abort, dødshjelp, .</p> <p>F.eks.: Terrorhandlinger, billedforbud.</p> <p>Global etikk.</p>		

Tips – nettadresser (ikke alle passer for barn men som bakgrunnstoff for læreren)

www.KRLnett.no

Religion.no/gsk/index

Kort om hver religion (på flere språk): wikipedia.org/wiki/religion

<http://www.kirken.no>

<http://www.bibelen.no>

Jødedommen: <http://www.chabad.org/default.asp>

Islam: wim.no

<http://www.channel4.com/life/microsites/H/hajj/>

Humanismen: www.human.no

Humanismen: iheu.org

Buddhismen: <http://www.lienet.no/tipitak1.htm>

<http://www.folk.uio.no/kea/bf/kt/buddha/index.htm>

Hinduismen: <http://www.geocities.com/thetropics/shores/5021/>

<http://www.hindukids.org/stories/>

Jehovas vitner: wathtower.org/languages

(vgs)Store religioner/ sammenligninger: <http://www.brekkeby.no>

Diveres fra Høgskolen i Volda: fuv.hivolda.no/prosjekt

Samleside – pilegrimsmål i ulike tradisjoner: <http://re-xs.ucsm.ac.uk/re/pilgrimage>

Det jødiske museum i Trondheim: <http://www.jodiskemuseum.no/>

Utstilling om hinduisme i praksis: <http://www.hindu.dk/>

Livets slutt i det flerkulturelle Norge (Uio)

<http://www.khm.uio.no/utstillinger/farvel/index.html>

Musikk:

Islamsk bønnerop: <http://www.islam4scholls.com/adhaan.htm>

Hindusanger: <http://www.hindu.dk.lyd.htm>

Kristen musikk – Tazie-tradisjonen:

http://www.taize.fr/en_article681.html?lang=no

Kunstsider:

Kristen kunst: <http://www.artcyclopedia.com>

<http://www.wga.hu/>

<http://www.christusrex.org>

Islamsk kunst <http://www.islamicart.com>

Hindusitisk http://www.hindunet.org/hindu_pictures/

Buddhistisk <http://www.buddhanet.net/gallery.htm>

Fagsider:

<http://www.krlweb.net>

<http://home.no.net/kirkskol/KRL.htm>

<http://www.skoletorget.no/pub/krl.html>

<http://www.gruble.net/kr/>

<http://religion.no/gsk/index.html>

<http://folk.uio.no/leirvik/>

<http://www-lu.hive.no/kr/>

<http://www.dmmh.no/^ses/index.php?nid>

Info/intro fra KRL-gruppa 1. – 4. trinn

Gruppen har tatt med alle kompetansemålene som ligger under de enkelte trinn eksempel 1.-4. trinn/5.-7.trinn. Disse målene er fordelt slik at hvert enkelt årstrinn har fått bestemte kompetansemål å forholde seg til. Viser til skjemaet og feltene for arbeidsmåter og hjelpemidler. Disse forutsettes utfylt ved hver enkelt skole. Som tillegg har vi lagt inn forslag på aktuelle nettadresser.

I dette faget går temaet Kristendom igjen hvert år. Dette veier tyngst (55% jfr. KRL-boka 2005) likeså går både livssyn, filosofi og etikk går igjen.

Broene 1.- 7. har dannet grunnlaget for gruppens valg av innhold og tema på hvert trinn.

De valgene som gruppen har gjort, er i samsvar med ny fagplan, KRL- boka 2005.

Det trengs supplerende stoff spesielt innenfor emnet filosofi og etikk, men også i andre emner. Broene har etter L 97 ikke vektlagt filosofi og etikk delen tilstrekkelig.

KRL-faget har forandret seg, og gruppen mener Kunnskapsløftet bør prioritere nye bøker.

Astrid Saure
Helge Sæthre
Britt Tønne Haugan

Kommentarer fra KRL-gruppa angående arbeidet med Kunnskapsløftet 8. – 10. trinn

Vi har gjort oss noen betraktninger underveis i arbeidet med å fordele mål i KRL-faget på ungdomstrinnet.

Vi har fordelt kompetansemålene på trinnene etter det vi synes er fornuftig og hensiktsmessig, uten å ta hensyn til spesielle læreverk. Men det er selvsagt en fordel hvis vi kan finne et læreverk som i høy grad stemmer overens med planene våre. Når det gjelder lærebøker er situasjonen usikker. Må vi bruke de gamle, eller vil det bli kjøpt inn nye?

Når det gjelder innhold og tema i tilknytning til målene, har vi kommet med noen forslag. Vi har ikke laget en detaljert oversikt, fordi vi mener at den enkelte skole/lærer bør stå mest mulig fritt til å velge innhold og tema selv.

Inger Sætre
Gunhild Eidem